

Asia: VN/31974/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle kotoutumisen edistämistä annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit kotoutumislakia koskevaan lakiehdotukseen

Lakiehdotuksen myötä kunnille siirtyy paljon lisätehtäviä ja vastuuta aiempaan verrattuna, kun taas kuntien korvaukset tulevat pieneneväksi. Kunnat tekevät suurimman työn maahanmuuttajien kotouttamisessa ja kuntien resurssitarve kasvaa esitetyn uudistuksen johdosta. Kunnille tulee korvata täysimääräisenä lisävastuista ja -tehtävistä aiheutuvat kustannukset.

Lakiuudistuksessa tulkkaukspalvelukustannusten korvaaminen sisällytetään osaksi kunnille maksettavaa laskennallista korvausta. Tulkkaukset tulevat korvata edelleen todellisten kustannusten mukaisesti. Keskimääräinen korvaus, joka sisältyy laskennallisiin kuluihin ei kohtele kuntia tasapuolisesti. Tulkkaukset ovat reilusti suuremmat maakunnissa, joissa välimatkat ovat pitkät.

Perusmuotoinen tai monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma (12-22 §)

Kotoutumissuunnitelman sisältö tulisi määrittää laissa. Palvelutarpeen arvioinnin sekä kotoutumissuunnitelman laadintaan liittyvät vastuut kunnan ja hyvinvointialueen välillä tulisi myös määrittää selkeästi laissa.

Lain tavoitteen on tehostaa kotoutumista, mutta nykyiset resurssit eivät riitä kunnan tehtävien lisääntyessä ja kotoutumisajan lyhentyessä. Tarvittaviin uusiin resursseihin ja sitä myötä lisäkustannuksiin tulee osoittaa kunnille korvaus täysimääräisenä.

Kotoutumiskoulutus (24-25 §) ja omaehtoisen opiskelun tukeminen (26-30 §)

Kunnan kotoutumisohjelma tulee uudistuksen myötä olemaan paljon laajempi kuin tällä hetkellä. Mm. kotoutumiskoulutuksen järjestämistehtävät tulevat lisäämään kunnan kustannuksia ja resurssitarvetta oleellisesti. Tähän tulee ohjata myös taloudellinen resurssi kunnille.

Lakiehdotuksessa mainittu kotoutumisajan lyhennys kolmesta vuodesta kahteen vuoteen ei ole kannatettava. Kotoutuminen kahdessa vuodessa on haasteellista esim. kielenoppimisen suhteen.

Yleiset kommentit kunnan kotoutumisohjelmaan (11 §) ja monikielinen yhteiskuntaorientaatio (23 §)

Lakiesityksessä kunnille osoitetaan uutena tehtävänä monikielinen yhteiskuntaorientaatio järjestäminen. Tämä on täysin uusi tehtävä kunnille ja myös siitä aiheutuvat kulut tulee korvata kunnille.

Alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden lasten ja nuorten palvelut (3 luku)

Laissa tulisi huomioida tiedonkulkeminen hyvinvointialueen ja kunnan välillä sekä myös Kelan kanssa. Tiedonsaantioikeus korostuu erityisesti alaikäisten asioita hoidettaessa.

Kuntaan ohjaaminen (4 luku)

Laissa tulisi huomioida tiedonkulkeminen hyvinvointialueen ja kunnan välillä sekä myös Kelan kanssa. Kunnan työntekijä tekee yhteistyötä eri viranomaisten kanssa tiiviisti. Tiedonvaihto on sallittua vain valtakirjalla. Kunnan työntekijä tekee yhteistyötä eri viranomaisten kanssa jo ennen kiintiöpakolaisten maahan saapumista, jolloin valtakirjaa ei ole olemassa. Salassapitosäännökset vaikeuttavat käytännön työtä kohtuuttomasti.

Kunnan, hyvinvointialueen ja valtion tehtävät (5-7 luvut)

Ei lausuttavaa.

Valtion korvaukset (8 luku)

Tulkitsemispalvelut tulee säilyttää erikseen korvattavina. Tulkkausta joudutaan käyttämään erityisesti alkuvaiheessa runsaasti. Jos tulkitsemiskuluja ei korvata erikseen, on vaarana, että tulkitsemispalveluja ei käytetä tarvittaessa. Tämä huonontaa asiakkaiden palvelua ja vaikuttaa myös kotoutumisprosessiin.

Lakiehdotuksessa esitetään kunnan laskennallisten korvausten jakamista hyvinvointialueen ja kunnan kesken. Kunnan saama osuus korvauksista tulee pieneneväksi. Tämä ei ole linjassa sen kanssa, että kunnan tehtävät tulevat lisääntymään olennaisesti uudistuksen myötä. Laskennallisten korvausten jakamisesta tulisi luopua ja kunnille tulisi osoittaa taloudellisia lisäresurssia uusien tehtävien hoitoon.

Tiedonsaanti ja tietojärjestelmä (9 luku)

Tiedonkulku eri toimijoiden välillä on haasteellista ja se vaikeuttaa käytännön työtä. Tiedonkulku tulee turvata jatkossa, jotta asiakkaiden asioita voidaan hoitaa parhaalla mahdollisella tavalla.

Uusi tietojärjestelmä on hyvä asia.

Yleiset kommentit muihin lakiehdotuksiin

Ei lausuttavaa.

Vaikutusten arviointi ja muut perusteluja koskevat huomiot

Ei lausuttavaa.

Karjalainen Päivi
Outokummun kaupunki - Outokummun kaupunki, kaupunginhallitus